

FRAGMENTEN UIT DE GESCHIEDENIS VAN DE CHRISTELIJK-HISTORISCHE KIESVERENIGING 'GEZAG EN VRIJHEID' TE GOUDA.

J. Smink

II INLEIDING

De aanleiding voor het schrijven over dit onderwerp is de toevallige ontdekking van het, met de hand geschreven, notulenboek van de christelijk-historische kiesvereniging in Gouda. Hierin is verslag uitgebracht van de vergaderingen die gehouden werden tussen 4 juni 1945 en 20 november 1968. Het notulenboek kwam te voorschijn na het overlijden van J.W. Bikker, die in 1958 bestuurslid en begin 1966 secretaris werd. In een viertal artikelen zal worden geprobeerd dit notulenboek zoveel mogelijk zijn eigen verhaal, over het reilen en zeilen van deze kiesvereniging, te laten vertellen. Af en toe zal ook aandacht worden gevraagd voor de landelijke kaders, waarbinnen de Goudse politiek haar plaats had, in een tijd toen het op politiek en maatschappelijk terrein veel anders was dan nu. De geestelijke en organisatorische ontzuiling, die vrij geleidelijk in de jaren vijftig begon en zichtbare gevolgen kreeg in de jaren zestig en daarna, lieten ook in onze stad hun sporen na. Naast verandering valt er ook continuïteit waar te nemen. Zo werd het gedachtengoed en het kader van de CHU ingebracht in het CDA. Ook zijn er nog steeds vrijwilligers, die, gedreven door hun belangstelling voor de politiek of vanuit een gevoel van verantwoordelijkheid voor de samenleving, daaraan tijd, energie en geld willen besteden. Misschien was vroeger zo'n keuze, om zich dienstbaar te maken voor kerk, staat of maatschappij, in protestants-christelijke en andere kringen wat vanzelfsprekender dan tegenwoordig, maar het gebeurt nog steeds. Herkenbaar voor velen is ook het destijds bij de Goudse CHU-ers aanwezige streven om anderen, met name de jeugd, meer bij de politiek te betrekken. Kortom, het notulenboek geeft, hoe fragmentarisch ook, een stukje 'petite histoire' dat waard is om er aandacht aan te schenken.

11. DE CHU

De Christelijk-Historische Unie (CHU) werd opgericht in 1908. Het was niet, zoals ten on-

rechte vaak wordt gedacht, een afsplitsing van de eerder opgerichte Antirevolutionaire Partij (ARP). De CHU ontstond door het samengaan, in twee etappes, van de Vrije-Antirevolutionaire Partij, de Christelijk-Historische Kiezersbond en de Bond van Kiesverenigingen op Christelijk-Historische grondslag in de provincie Friesland. Bij haar oprichting had de Unie negen vertegenwoordigers in de Tweede Kamer, in 1909 werd dit aantal uitgebreid tot twaalf, op een totaal van 100 kamerleden. Er werd toen nog gekozen volgens het districtenstelsel en niet volgens het tegenwoordige stelsel van evenredige vertegenwoordiging. In 1918 gebeurde dit laatste wel en de CHU viel eerst terug naar zeven zetels, maar groeide in 1922, vermoedelijk door de invoering van het actief vrouwenkiesrecht, door naar elf zetels. Bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten in 1923 behaalde de CHU, met 12,4% het hoogste percentage stemmen uit haar geschiedenis. Bij de laatste kamerverkiezingen voor de Tweede Wereldoorlog, die van 1937, behaalde de CHU acht zetels. Waarschijnlijk werd de teruggang van twee zetels mede veroorzaakt door het Colijneffect, waardoor de ARP toen vier zetels won.

Bij de CHU lag het accent, bij de interne organisatie, minder op landelijk, dan op regionaal niveau. In het eerste artikel van de Statuten stond dat de Christelijk-Historische Unie werd gevormd door de plaatselijke en gemeentelijke kiesverenigingen, die tot grondslag van samenwerking aanvaardden het Program van Beginnelen. Eén van die vele kiesverenigingen was die in Gouda, opgericht op 30 mei 1913 met de naam 'Christelijk-Historische Kiesvereniging Gezag en Vrijheid'.

III ARCHIVALIA

Op de eerste bladzijde van het notulenboek van de Goudse kiesvereniging staat, in niet vlekkeloos Nederlands: 'In juni 1940 werden in beslag genomen door de rechercheur op last van de Duitse bezetting, alle bescheiden van de vereniging w.o. notulen, ledenlijst, en verdere bezittingen, ten huize van de penningmeester ook de finantien. Wij danken God dat hij ons van deze

bezetting bevrijd heeft'. Volgens de CHU-secretaris gebeurde een en ander in juni 1940. Het komt mij voor dat dit onjuist is. L. de Jong' vermeldt dat A. Seyss-Inquart op 30 juni 1941 overging tot de opheffing van acht politieke partijen, waaronder de CHU, maar pas enkele dagen later dit bij verordening bekend maakte. H] van Spanning² schrijft in zijn dissertatie, dat de bezetter op 30 juni 1941 een inval deed in het bureau van De *Nederlander*, waar ook de administratie van de CHU was gevestigd. Het landelijk archief van de CHU werd weggehaald en is nadien verloren gegaan. De Goudse CHU-secretaris heeft zich waarschijnlijk in het jaartal vergist, toen hij, enkele jaren later, aan een nieuw notulenboek begon. Als de maand juni wel juist is vermeld, dan blijkt daaruit dat de Goudse politie wel erg snel in actie is gekomen. Toen de *Rijkscommissaris* voor bezet Nederland de politieke partijen ontbond, werden de landelijke partij bureaus door de *Sicherheitspolizei* gesloten. Via een aanschrijving van de procureurs-generaal werden plaatselijk dergelijke acties door de Nederlandse politie uitgevoerd. Volgens L] de Jong deed die politie dat in een groot aantal gevallen bijzonder traag.

Bij de in Gouda in beslag genomen bescheiden bevond zich niet het langwerpige schrijfboekje (half staand A-4 formaat), waarin de aanwezigen tijdens de vergaderingen hun handtekening plaatsten. De presentielijsten van de vergaderingen vanaf 1 november 1928 tot en met 15 maart 1940 en die van de leden- en jaarvergaderingen van 19 februari 1953 tot en met 10 mei 1973 zijn dus bewaard gebleven. Verder staan er in dit boekje (hierna aan te duiden als presentielijst) twee ledenlijsten.³ Boven de eerste staat 'Ledenlijst 1938'. Of de lijst van 1938 authentiek is, of later is aangevuld, is niet duidelijk. Vermoedelijk is de presentielijst pas later na de oorlog weer te voorschijn gekomen, want het voorlopige bestuur was zich van het bestaan ervan niet bewust. In de ledenvergadering van 8 augustus 1945 las de voorzitter de namen voor van degenen aan wie een uitnodiging voor de vergadering was gestuurd. Hij doet dit 'daar de ledenlijst in beslag genomen is'. Enkele aanwezigen gaven nog namen op van leden die niet op zijn lijstje voorkwamen. Hieruit blijkt ook, dat de organisatie van de kiesvereniging weer van de grond af moest worden opgebouwd.

IV. BESTUURSPROBLEMEN

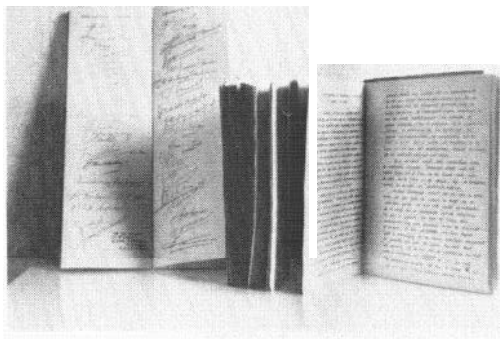
1. Het voorzitterschap

Op 4 juni 1945 kwamen, voor het eerst na de bevrijding, bijeen de heren A] Verboom, L.

Pitlo, C.A. Verschut, D.C. van Esschoten en B.A. de Jong, Van J.K.] Begeer en L. Albada was bericht van verhindering ontvangen. In het verslag van die bijeenkomst staat dat voorzitter Verboom de vergadering begint 'met een ernstig gebed'. Na de opening wees hij 'op het geluk dat wij weer te samen kunnen komen nu God ons verlost heeft van de tirannie. Zeer zware tijden hebben wij doorgemaakt maar gelukkig staat onze Koningin weer aan het hoofd en kunnen wij weer aan de opbouw beginnen'.

Verboom⁴ was blijkbaar al voorzitter op 18 november 1937, want vanaf die dag tekende hij regelmatig als eerste de presentielijst van de bestuursvergaderingen. In het verslag van de bestuursvergadering van 19 maart 1953 wordt deze veronderstelling ondersteund door de mededeling, dat hij toen zestien jaar voorzitter was. Desondanks kreeg hij in de ledenvergadering van dat jaar geen verkiesbare plaats op de CHU-lijst voor de gemeenteraadsverkiezingen in mei van dat jaar. De voorzitter nam dit niet, schreef een brief waarin hij bedankte als voorzitter en eiste in de extra-bestuursvergadering van 19 maart de tweede plaats op de kandidatenlijst op. Vijftien dagen eerder was die plaats door de ledenvergadering toegewezen aan J. Kaptein. Daarom werd besloten 'de heren Albada en Van Vliet af te vaardigen tot het brengen van een bezoek aan de heer Kaptein'. Het bestuur boog zich op 1 april opnieuw over 'de kwestie met de heer Verboom'. J. Kaptein, een neef van Verboom, bleek zijn tweede plaats op de lijst te willen afstaan, als de ledenvergadering dit goedkeurde. 'Uit een later gevoerd telefoongesprek tussen de heren Albada en Kaptein trekken wij de conclusie dat de heer Kaptein van mening was dat hierop wel geen kans zal bestaan'. Verboom was niet te vermurwen om als voorzitter aan te blijven, zelfs niet tot de raadsverkiezingen. Een maand voor die verkiezingen wist het bestuur nog niet of hij wel bereid was gewoon bestuurslid te blijven.

Het jaarverslag 1953 maakt duidelijk waar het in feite om ging: 'Onze lijst verschildte wat samenstelling betrof heel wat met de vorige verkiezingen. De eerste twee plaatsen werden ingenomen door personen die een vorige maal zich niet beschikbaar wilden stellen voor een eventuele verkiezing terwijl ook de verdere volgorde geheel afweek. De ledenvergaderingen voor de samenstelling der kandidatenlijst waren goed bezocht en blijkbaar voelden de leden er veel voor een andere wind te laten waaien, wat tot gevolg had, dat ons zitting hebbend raadslid, onze voorzitter, de heer A. Verboom, op de vijfde plaats belandde'. Verboom trad af als voorzitter en als bestuurslid.

• Presentielijst en notulenboek

L. Albada was tijdens deze bestuurscrisis waarnemend voorzitter en in de bestuursvergadering van 18 juni 1953 werd hij als voorzitter gekozen. Helaas is het hem niet vergund geweest deze functie lang uit te oefenen. In het begin van 1954 is sprake van 'verhindering door huiselijke omstandigheden', halverwege het jaar van 'ziekteverlof' en in het jaarverslag wordt vermeld dat hij een gevoelig verlies leed en zich aan het politieke werk onttrok. Nader onderzoek leerde dat mevrouw Albada toen is overleden. Andere bestuursleden gaven dat jaar leiding aan de vergaderingen tot op 27 oktober 1954 J.J.A. Groeneveld voorzitter werd van de CH-kiesvereniging.

2. Het secretarisschap

De eerste vergadering van na de oorlog vond plaats 'ten huize van de secretaris Oosthaven 29' schreef secretaris B.A. de Jong in het notulenboek. Uit de presentielijst blijkt dat hij waarschijnlijk tijdens de jaarvergadering van 17 februari 1938 in het bestuur werd gekozen. Uit het hiervoor geciteerde kan worden opgemaakt dat hij voor de oorlog al secretaris moet zijn geweest. Dit blijkt vermoedelijk ook uit zijn, op 22 augustus 1945, geuite wens het secretariaat door een ander te laten waarnemen; 'na eenige bespreking' wordt dit opgedragen aan G.H. van Vliet. In het notulenboek komt echter geen verslag van deze secretaris voor. Tijdens de eerstvolgende bestuursvergadering meldde B.A. de Jong: 'De w.n. secretaris doet mededeeling van den heer v. Vliet, dat deze overgeplaats[t] is naar Den Haag, dus zijn functie weer moet neerleggen'. Secretaris De Jong bleef op zijn post, tot hij op 30 april 1947 werd opgevolgd door H.J. Rabouw. Een enkele keer maakte De Jong nog wel eens een verslag, zoals tijdens de bestuursvergadering van 1 april 1949. De heer Rabouw had bedankt als secretaris en als lid. Voorzitter

Verboom was, na ontvangst van de brief waarin dat werd bericht, bij hem op bezoek geweest 'zonder tot overleg te komen'. De brief werd in het bestuur besproken en een ieder was het er over eens, dat dit 'een minderwaardig schrijven is en een goed CH-man niet waardig'. Wat er precies aan de hand was, werd niet uitgelegd. Uit het verslag van de volgende ledenvergadering, die van 13 juni, blijkt dat er verband is met een andere, eerder dat jaar gehouden ledenvergadering. Daar vond de kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezingen van juni 1949 plaats. Rabouw kreeg toen, op drie na, het hoogste aantal punten. Als nummer één kwam A.J. van Vliet uit de bus en als nummer twee A. Verboom. Na de bekendmaking van de uitslag besloten Van Vliet en Verboom van plaats te wisselen. Waarom dit gebeurde staat niet in het verslag. De aanwezigen op de ledenvergadering van 13 juni waren van oordeel 'dat de stemming reglementair heeft plaats gehad en men indien niet accoord met de uitslag daartegen direct had moeten protesteren'. Er was geen wanklank gehoord, in tegendeel zelfs, alle personen, voor zover aanwezig, waren accoord gegaan met de hun toegewezen plaats; de heer Rabouw inclusief. A. van Camp werd waarnemend secretaris.

Of Rabouw echt zijn lidmaatschap heeft opgegeven, is niet te achterhalen, wel dat hij in februari 1952 weer bestuurslid en secretaris werd. Aftredend en herkiesbaar was toen W. v.d. Pool, die bij deze jaarvergadering zonder kennisgeving afwezig was. Het bestuur zocht iemand die secretaris kon zijn en daarom werd Rabouw door Van Esschoten aanbevolen 'in plaats van de heer v.d. Pool, van wie men mocht aannemen dat hij het toch niet erg zou vinden als hij niet werd herkozen, aangezien hij wegens zijn betrekking toch weinig voor onze vereniging zou kunnen doen, aangezien hij vele avonden niet thuis is'. Aan het handschrift is te zien, dat Rabouw begonnen is met het weer gebruiken van de oude presentielijst, nu uitsluitend voor de leden- en jaarvergaderingen.

3. Het penningmeesterschap

Tijdens de oorlog was de penningmeester, C. van den Oever, overleden. In de eerste ledenvergadering, op 8 augustus 1945, werd hij herdacht en omschreven als iemand 'op wie nooit tevergeefs een beroep werd gedaan'. Tijdens die vergadering werd een nieuw bestuur gekozen dat uit zeven personen bestond, te weten A. Verboom, L. Pitlo, J.K. Begeer, G.H. van Vliet, B.A. de Jong, D.C. van Esschoten en Jac. Heijmenberg. Begeer, die bekend stond als 'een uitstekend financier', werd penningmeester. Voor het eind van het jaar bleek hij 'hiervoor

geen tijd te hebben' en Jac. Heijmenberg werd bereid gevonden deze functie op zich te nemen 'voorlopig voor een jaar'. In het verslag van de bestuursvergadering van 30 april 1947, waarin de wisseling van het secretariatschap plaats vond, lezen wij: 'Een poging gedaan door den penningmeester om ook van zijn baantje ontheven te worden, had geen succes'. De penningmeester hakte tijdens de bestuursvergadering van 27 januari 1949 de knoop door; hij deed toen de mededeling, dat hij zijn functie wenste neer te leggen. Tijdens de eerstvolgende jaarvergadering gaf hij 'gelden, boeken en bescheiden in handen van de secretaris, om deze later aan de nieuwe penningmeester door te geven'. De voorzitter vergat hem te bedanken, waarschijnlijk omdat er, nadat het voorgaande gebeurd was, bestuursverkiezingen werden gehouden. Veertien dagen later, tijdens een bestuursvergadering, herinnerde de voorzitter zich zijn verzuim en gaf hij de secretaris opdracht Jac. Heijmenberg schriftelijk te bedanken 'voor het werk voor onze vereniging verricht'. De nieuwe penningmeester heette F. de Jong.

V. CH-DAGBLAD 'DE NEDERLANDER'

Op de eerste bestuursvergadering van de Goudse kiesvereniging in 1945 kwam een schrijven van de CHU aan de orde, waarin werd meegedeeld dat het dagelijks bestuur haar werkzaamheden had hervat. De partijorganisatie moest na de bevrijding vrijwel geheel opnieuw worden opgebouwd. Het Goudse voorlopige bestuur besloot aan het hoofdbestuur enige exemplaren van het dagblad *De Nederlander* te vragen, 'opdat wij daar eenige voorlichting uit kunnen vinden'.

Volgens Van Spanning' had het CH-dagblad *De Nederlander* op 15 oktober 1941 haar uitgave moeten stopzetten, officieel wegens papier-schaarste. Tijdens de oorlog ontstond er een conflict tussen H.W. Tilanus en G.E. van Walsum. De een, Tilanus, was sinds 1939 CHU-voorzitter en de ander, Van Walsum, was sinds 1933 lid van de commissie van hoofdredactie van *De Nederlander* en sinds 1939 secretaris van de CHU. Van Walsum speelde een actieve rol in de Nederlandse Volksbeweging (NVB)', terwijl Tilanus daarvan niets moest hebben. Beide hoofdpersonen verschilden daardoor drastisch van mening over de na de oorlog te volgen koers van de CHU. De NVB werd drie weken na de capitulatie van de Duitsers opgericht om uitdrukking te geven aan het verlangen naar blijvende eenheid, zoals dat in het verzet was ontstaan. Deze beweging stelde zich geeste-

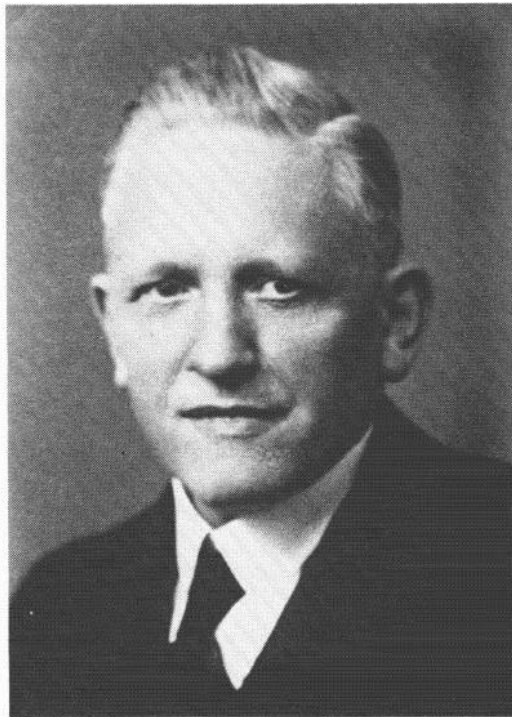
lijke en politieke vernieuwing ten doel, met christendom én humanisme als bronnen van inspiratie. De NVB was de stuwende kracht achter de oprichting van de Partij van de Arbeid in 1946.

Kort na de bevrijding verscheen tegen de zin van Tilanus, maar met medewerking van de meerderheid van commissarissen en aandeelhouders, *De Nieuwe Nederlander*: de jaargang-aanduiding (52) deed vermoeden dat het de voortzetting was van het vroegere CH-dagblad.⁷ Van Walsum was de hoofdredacteur en de krant stond aan de kant van degenen die, in het kader van de doorbraakgedachte, streefden naar een ontzuiling van de samenleving; naar het doorbreken van de tegenstelling tussen confessionele en niet-confessionele partijen. Tilanus wees dit af en wilde een herstel van de vooroorlogse CHU. Zelfs een toenadering tot de ARP moest volgens hem niet worden geforceerd. 'Kerkelijke gevoeligheden en mentaliteit kunnen niet opzij gedrongen worden', vond hij.⁸ Toen het Goudse bestuurslid C.A. Verschut, op 4 juni 1945, op zich nam 'eenige Nederlanders' te bemachtigen, omdat dit blad reeds weer in Den Haag verscheen, wist men niet dat het *De Nieuwe Nederlander* was. Bij de bestuursvergadering van 18 juni was dit inmiddels wel duidelijk. Er werd gesproken over een mededelingenblaadje, met de naam *Noodverband*, dat verscheen 'ter vervanging van *De Nederlander*, die zich aan de Ned. Volksbeweging verbonden heeft'. Het bestuur wilde niets met de NVB te maken hebben, want 'deze wil kleurloos zijn' en 'daarin kunnen de Christelijke beginselen niet tot uitdrukking komen'. In de ledenvergadering van 8 augustus worden enkele nummers van het CHU-weekblad *Konink en Vaderland* uitgedeeld. Voorzitter Verboom spoort de aanwezigen aan om een abonnement te nemen, want, zegt hij: 'Hierin hebben wij weer een eigen geluid'. In 1946, zo lezen wij in het proefschrift van H. van Spanning, werd van christelijk-historische zijde een eigen nieuw dagblad opgericht: *De Nederlander*, Ook in Gouda werden veelvuldig acties ondernomen om de positie van *De Nederlander* te versterken. In het jaarverslag over 1947 brengt secretaris H.J. Rabouw daarover het volgende verslag uit: 'Denken wij ook aan de lijdensweg van 'De Nederlander', welke maar geen abonné's kan krijgen terwijl de heren Balt, A. de Jong en Rabouw dagelijks in de weer waren om de krant te bezorgen, totdat half oktober de moeilijkheden werden opgelost doordat de krant niet meer verscheen. Maar wat thans verschijnt kan de toets der critiek doorstaan. De courant wordt des morgens door de post steeds prompt be-

• A. Verboom 1883-1975

zorgd en voor **degenen** die nog geen abonné zijn zou ik op het hart willen binden wordt abonné! Neem allereerst 'De Nederlander' en wilt U daarnaast nog een ander blad lezen, gaat Uw gang* Valt de Unie echter niet in de rug aan door een courant van een andere politieke partij als nummer één te nemen De pers is een **mach-**tig wapen en daarom moet 'De Nederlander' vooruit. Daarom alle leden abonné. Ons **Uniege-**luit moet uitgedragen worden en daarvoor is 'De Nederlander' een uitstekend middel. Zorgen voor de bezorging zijn er voor de heren Balt, A. de Jong en **Rabouw** niet meer. Dit was in het verleden een misère. De keren dat de courant er niet tijdig aan het station was waren niet meer te tellen. Dit kostte nog heel wat tijd en dat terwijl wij het geheel belangeloos hebben gedaan en men op het bureau in Den Haag de boel om zeep bracht. Zij die de staten(kring)vergadering in november vorig jaar hebben bijgewoond weten wel welke **critiek** daar is uitgesproken. Ook was er toen de angst welk geluid de heer H.A. **Lunshof** zou gaan verkondigen. Hoe zijn wij hierin verbaasd geworden. Hij heeft een krant gebracht die zich kan meten met andere vooraanstaande bladen in den lande en waardoor het aantal abonné's met flinke sprongen omhoog gaat'. Tot zover het relaas van de Goudse secretaris, die zich het lot van het dag-

• B.A. de Jong 1884-1963

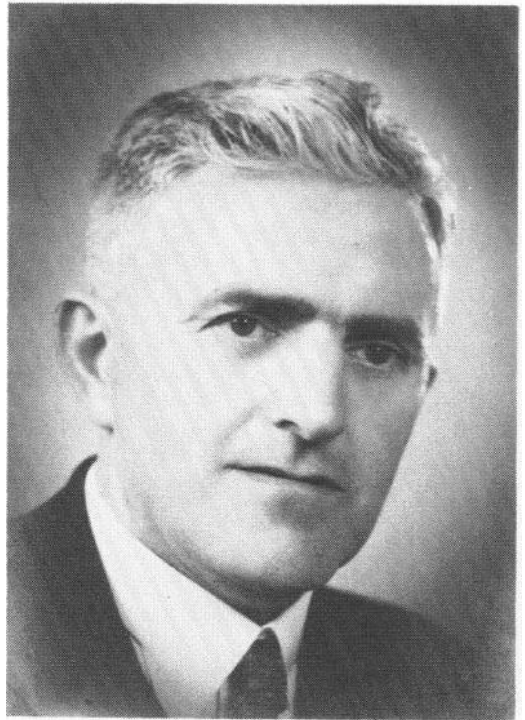
blad zeer aantrok. Het jaarverslag van de **kies-**vereniging over 1948 gaat weer voor een **ge-**deelte over De **Nederlander**. 'Het is een **levens-**belang voor onze Unie een goede courant te hebben. (...) Ik heb de courant geen enkele keer gemist dit afgelopen jaar. Steeds 's morgens in de bus, nooit 's middags. De verzending is dus prima in orde, en de inhoud bevalt mij beter dan de Goudsche Courant. (Als je die niet nodig had voor het stadsnieuws gooide ik hem de deur uit)'

Het mocht allemaal niet baten, het dagblad kreeg niet voldoende abonnees en in 1949 hield **De Nederlander** op te verschijnen. De uitgave van **De Nieuwe Nederlander** was al in 1947 **ge-**staakt.

NOTEN

In de volgende aflevering zal de samenwerking tussen CHU en ARP aan de orde komen.

1. L. de Jong, *Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog V* (Wetenschappelijke editie, 's-Gravenhage 1974) 141-142.
2. H. van Spanning, *De Christelijk Historische Unie 1908-1980 III* (z.p. 1988) 289-291.
3. Zie Bijlagen
4. A. Verboom woonde tot zijn verhuizing naar Gouda. in de zomer van 1928, in *Reeuwijk. Hij was daar* van 1916 tot 1924 raadslid voor de CHU. Gok was hij enige jaren ouderling van de Hervormde Gemeente Sluipwijk. Sinds 1934 maakte hij deel uit van het bestuur van de Kring Gouda van de Christelijke Boeren- en Tuindersbond. In 1938 werd hij bestuurslid van de in dat jaar, door de Kring, opgerichte Christelijke Lagere Landbouwschool te Gouda. In de zomer van 1946 overleed de voorzitter van de Kring, de heer J.C. Hoogendijk, Verboom volgde hem op en werd tevens voorzitter van het bestuur van de Christelijke Lagere Landbouwschool. Hij vervulde beide functies tot 31 augustus 1966. Hij was toen 32 jaar bestuurslid van de Goudse afdeling van de CBTB en 20 jaar voorzitter van het schoolbestuur geweest. Zijn verdiensten voor kerk, staat en maatschappij werden koninklijk beloond met een eremedaille in goud in de Orde van Oranje Nassau.
5. Zie noot 2.
6. J. Bank, *Opkomst en ondergang van de Nederlandse Volksbeweging* (NVB) (Deventer 1978) 116-127.
7. Ibidem.
8. G. Puchinger, *Tilanus verteld mij zijn leven* (Kampen 1966) 225.

• J. Heijmenberg 1899-1974

BIJLAGEN

LEDENLIJST 1938

D. Bijlsma	Krugerlaan 2 1	J. Stalenberg	Vorstmanstraat 14
W. v. Vliet	Westhaven 34	J. Westerhof	Ridder v. Catsweg 32
C. v. d. Oever	Hieronymus van Alphen- straat 20	Jl Kaptein	Steinkade 36
J.Kl Begeer	Burg, Martenssingel 93	G. v. Egmond	de la Rey laan 17
C.A. Verschut	Doelenstraat 26	Mevr. v. Egmond	de la Rey laan 17
D.C. v. Esschoten	van Strienstraat 18 (door- gestreept)	B.A. de Jong	Oosthaven 29
M.J.J. Straub	Joubertstraat 2 13	C.J. de Groot	Fluwelensingel 10
L. Pit 10	van Itersonlaan 9	Calatz	Burgvlietkade
Albada	van Itersonlaan	Houdij ker	Boelekade
J.A. Smit	Ridder v. Catsweg	A. Mighout	de la Rey laan 16
Chr.G.F. de Jong	Peperstraat 112	P. Nieuwveld	Bothastraat 12
A. v. Camp	Graaf Florisweg 34	Jac. Heijmenberg	Achterwillens 4
A.M. Paris	Gouwe 1	A. Heijmenberg	Krugerlaan 173
J.G. v. Hofwegen	Kleiweg 91	P. Graafland	Burgvlietkade
J.A. v. Elk	Oosthaven 70	C. v. Tongerloo	-
Mevr. v. Elk	Oosthaven 70	F.J. v. Eijk	F.W. Reitzstraat 18
C. v. Schelven	Punt 17	L. Boer	Burg. Martenssingel 112
N.H. v. Schelven	Punt 17	J. de Mol	Doelenstraat 19
		G. Boer	Herenstraat 22
		Verboom	Gravin Jacobastraat

J.I. v. Lambalgen	p/a mej, Groenendaal, Gouwe 49	6. C. v.d. Oever	Boelekade 102 // H. v/ Alphenstraat 20
Prosman	v. Itersonlaan	7. G. Spieringshoek	Graaf van Bloisstraat 20
G.J. Bos	v. Itersonlaan	8. Mej. Spieringshoek	Graaf van Bloisstraat 20
J. Bol	v. Beverninghlaan 96	9. Ds, Is, Voorsteegh	Blekerssingel 76
D.A. Verboom	F.W. Reitzstraat 49	10. Mevr. v.d. Endt	van Beverninghlaan 18
R. v. Regteren	Westhaven	11. P. Blaser	Oosthaven 48a
J.G.C. Kamphuizen	Crabethstraat	12. W. Bijlsma	Burg. Martenssingel 103
G. Boer	Herenstraat 22 (tweede keer)	13. W. Boorsma	Burg. Martenssingel 103
A. Verboom	Achterwillens 33	14. J.G. v. Hofwegen	Kleiweg 91
P. Lievaart	Vossiusstraa // 49	15. J. Poot	Cornelis Ketelstraat 36
Sliedrecht	Cronjéstraat 19	16. J.A. Smit	Blekerssingel 14 // Boelekade
D.C. v. Esschoten	Groenendaal 197	17. R. v. Regteren	Westhaven 69
v. Nugteren	Groenendaal	18. J. v. Regteren	Westhaven 69
G.H. v. Vliet	de la Reylaan	19. Mej. G.C. Maas	Zoutmanstraat
		20. J.A. van Elk	Oosthaven 70
		21. Mevr. v. Elk	Oosthaven 70
		22. C. v.d. Berg	Burg. Martenssingel 95
		23. A.M. Paris	Gouwe 1
		24. Fr. v. Camp	Kleiweg 6
		25. Mevr. v. Camp	Kleiweg 6
		26. J. Goes	Graaf Florisweg 81
		27. Mevr. Goes	Graaf Florisweg 81
		28. A. Bine	Kleiwegstraat 3 1
		29. M. v. Vliet	Ridder van Catsweg 51
		30. Mevr. v. Vliet	Ridder van Catsweg 51
		31. J. de Mol	Doelenstraat 17
		32. Mevr. de Mol	Doelenstraat 17
		33. Chr.G.F. de Jong	Peperstraat 112
		34. L. Boer	Burg. Martenssingel 131
		35. A. v. Camp	Mr. D.J. van Heusde- straat 30
		36. J. Bol	Wachtelstraat 59
		37. A. Hendriksen	Voorwillens
		38. J.K. Begeer	Fluwelensingel 48 // Burg. Martenssingel 93
		39. Mej. Engelsheim	Bogen 2
		40. W. Verschul	P.C. Bothstraat 1
		41. J.A. Lutjekarsink	Burg. Martenssingel 93 / naar Den Haag
		42. P. Braanker	Gouwe 101
		43. A. Hoff	Doelenstraat 3
		44. Mej. Hoff	Doelenstraat 3
		45. C. v. Schelven	Punt 17
		46. N.H. v. Schelven	Punt 17
		47. P. v. Leeuwen	Gouwe 156

LEDENLIJST 2

Deze lijst is niet gedateerd. Het is een soort werkljst, waarop de namen en/of adressen bij wijzigingen werden doorgestreept en nieuwe werden toegevoegd. Alle genoemde personen zijn dus niet gelijktijdig lid geweest van de CH-kiesvereniging. De nummering stopt bij 13 1, terwijl de nummers 78 t/m 97 zijn overgeslagen; op de lijst volgt dus 98 op 77. Nummer 129 is niet en nummer 120 is niet verder ingevuld. Van leden van wie werd aangegeven dat zij op twee adressen hebben gewoond, zijn beide adressen vermeld. De spelling van de straatnamen is die van de huidige straatnamenlijst van de gemeente Gouda.

1. J. v. Endt	van Beverninghlaan 18
2. C.A. Verschul	Doelenstraat 26
3. W. v. Vliet	Westhaven 34
4. J.G.C. Kamphuizen	Gouwe 19
5. T. Biilsma	103 // Martenssingel L.Tiendeweg 18

48. Mej. E.W. de Heide Turfsingel 38 / Pre-
toriaplein 18
- 49.3. v. Houten Zoutmanstraat 36
50. J.G. de Weger Burg. Martenssingel
73
- 51.1? Wildschut Molenwerf 26
- 53] J. Stalenberg Vorstmanstraat 14
Mej. v. Eik Doelenstraat 11
- 54] P. v.d. Heuvel Burg. Martenssingel
123
55. J. Westerhof Graaf Florisweg 1
56. Mej. Hagen Oosthaven 43
57. Mej. Roodens Tweede Schoolstraat
14
58. Mej. Sanderus Eerste Schoolstraat 13
59. Al de Weger Boelekade 227
60. J. Kaptein Steinkade 7
61. Mej. Kelder Bilderdij kstraat
62. Mej. Lafeber "
63. G. v. Egmond de la Reylaan 17
64. Mej. v. Egmond de la Reylaan 17
65. Ds. Verheul Crabethstraat
66. Mevr. Verheul Crabethstraat
67. D.J.W. de Ridder Burg. Martenssingel
128
68. Mej. Revet Constantijn Huygens-
straat 128
69. De Planque Krugerlaan 9 1
70. Mej. de Planque Krugerlaan 9 1
71. J.G.L.J. Mooy P.C.Hoofstraat 7
72. B.A. de Jong Oosthaven 29
73. G.J. Bos Cronjéstraat 11 / van
Itersonlaan
74. Cl Bakker de la Reylaan 36
75. C. Jongeneel Mr. D.J. van Heusde-
straat 53
76. M.J.J. Straub Joubertstraat 2 13
77. S.D. Bijlsma Krugerlaan 22
78. Pit10 Burg. Martens? 65a
79. D.C. v. Esschoten van Strijenstraat 4
80. J. Scherpenzeel Graaf van Bloisstraat
81. N. Kooiman- Graaf Florisweg 3
v.d. Dries Fluwelensingel
82. C.J. de Groot Breevaart
83. Calatz Boelekade
84. Oudij ker F.W. Reitzstraat / de
la Reylaan 16
85. A. Mighout Bothastraat
86. P. Nieuwveld van Itersonlaan
87. Albada F.W. Reitzstraat 49
88. Verboom p/a mej. Groenendaal,
Gouwe
89. Lambalgen Herenstraat 22
van Itersonlaan
90. G. Boer van Itersonlaan
91. Il. Prosman Crabethstraat
92. J.G.C. Kamphuizen Herenstraat 76
93. G.J. de Gier Krugerlaan 52
94. J. Jonker
115. Scheffers Vossiusstraat 69
116. Vissers Julianaterrein
117. Sliedrecht IJssellaan
118. A. Kwinkelenberg Fluwelensingel
119. Cl Verschut de la Reylaan
120. w - G -
121. L. Boer Krugerlaan 2 13
122. W. Bijlsma Goerjanv(erwelledijk)
123. H. Isarim Bothastraat
- 124] Zwaneveld Krugerlaan
125. Grun(d)le(h)ner Hertzogstraat 8
126. Willemse Burgvlietkade
127. Graafland de la Reylaan
128. P.J. Koerts Krugerlaan 117
129. -
130. Blokhuis Westhaven
131. C. v.d. Graaf IJssellaan 134
- G.H. v. Vliet de la Reylaan 1
- H. Anders Prins Hendrikstraat
63
- C. Jansen Prins Hendrikstraat
121
- de Gier Bosweg
- G.A. Houdijk Schielands Hoge
Zeedijk 2a
- Cl Oudijk Schielands Hoge
Zeedijk 6
- P. Blok Reigerstraat 33
- A. Verschoor Reigerstraat 29
- O. v. Dam Reigerstraat 29
- A.M. Oostenrijk Lazaruskade 4 1
- A. Wijnhof Klimopstraat 5
- W. Verweij Mosstraat N 2
- W. Kruiswijk Mosstraat N 1
- A.P. Lens Mosstraat 38
- H. Jongeboer Sophiastreet 36
- Mej. de Jeu (=Jue) Kattensingel 26
- ? zie 101 Ridder van Catsweg
124
- H.J. Polet Constantijn Huygens-
straat 54
- C. de Groot Sint Josephstraat 26
- Th. v.d. Lauw Adriaan Vlackstraat
10
- D. Bloot Fluwelensingel 69
- Th. D. Boot Raam

OPROEP

Het zou kunnen zijn, dat lezers van dit blad in het bezit zijn van materiaal dat betrekking heeft op de geschiedenis van de Goudse afdeling van de CHU. Het kan ook zijn dat u iemand kent, die over dergelijke zaken beschikt. Wilt u in beide gevallen dan eens contact met mij opnemen?

J. Smink, Beemdgras 32, 2804 NT Gouda (tel 01820 - 35385).